

การบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น:
กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

INTEGRATION OF POLITICAL SCIENCE, BUDDHIST PHILOSOPHY AND ETHICS IN
LOCAL POLITICAL ADMINISTRATION: A CASE STUDY OF NAKHON SI THAMMARAT
PROVINCE

อัศวศิริ ลาปีอี¹, เสกศักดิ์ อยู่ดี^{2*}, ทวนธง ครุฑจ้อน³, อภิรดี จิโรภาส⁴,
ฐากร สิทธิโชค⁵, ศุภร์พรัตน์ รักษาบุญ⁶
Aussiri Lapi-e¹, Seksak Yoodee^{2*}, Thuantong Krutchon³, Apiradee Jiropas⁴,
Takorn Sittichok⁵, Sukparut Ruksakan⁶
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สำรวจประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับขอบข่ายการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น 2. เพื่อทบทวนจุดยืนทางญาณวิทยาเกี่ยวกับแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น 3. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครศรีธรรมราช งานวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารวิชาการ การวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการสังเคราะห์อภิमान

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Assistant Prof. Dr. of Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ
Lecturer of Management for Development College, Thaksin University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ
Assistant Prof. Dr. of Management for Development College, Thaksin University

^{4,5} ดร. อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Dr. Lecturer of Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

⁶ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Faculty of Education, Thaksin University
Corresponding author; Email: seksak.y@tsu.ac.th

(Received: 6 November 2024; Revised: 3 April 2025; Accepted: 27 June 2025)

ผลการวิจัยสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้ 1. การศึกษาการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ชี้ให้เห็นถึงการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมเพื่อสร้างความชอบธรรมในงานบริหารท้องถิ่น โดยการนำหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนมาช่วยส่งเสริมความโปร่งใสและเสถียรภาพ 2. การบูรณาการแนวคิดทางรัฐศาสตร์กับพุทธปรัชญาและจริยธรรมเป็นแนวทางที่สร้างความไว้วางใจในประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น 3. การนำหลักศีลธรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและบริหารงานท้องถิ่น ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาชี้แนะให้ขยายความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

คำสำคัญ : 1. การบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ 2. พุทธปรัชญา 3. จริยธรรม 4. การเมืองท้องถิ่น 5. จังหวัดนครศรีธรรมราช

ABSTRACT

This research aims to 1. explore research issues regarding the scope of integrating political science, Buddhist philosophy, and ethics in local political administration; 2. review epistemological positions related to political science, Buddhist philosophy, and ethics in local political administration; and 3. synthesize an integrated approach to political science, Buddhist philosophy, and ethics in local political administration in Nakhon Si Thammarat Province. The study employs a qualitative research methodology by synthesizing data from academic documents, relevant research, and in-depth interviews with five key informants. Data were analyzed using content analysis and meta-synthesis. The research findings can be summarized into three main points: 1. The study of local politics in Nakhon Si Thammarat highlights the integration of political science, Buddhist philosophy, and ethics to establish legitimacy in local administration. This involves applying principles of good governance and public participation to enhance transparency and stability. 2) Integrating concepts from political science with Buddhist philosophy and ethics fosters public trust, which is crucial for the development of local democracy. 3) Incorporating moral principles in policy-making and local administration strengthens the relationship between leaders and citizens and promotes effective political participation. The study also recommends expanding the understanding of local power structures and social changes to develop policies aligned with local contexts.

Keyword : 1. Integration of Political Science 2. Buddhist Philosophy 3. Ethics 4. Local Politics 5. Nakhon Si Thammarat Province

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกระจายอำนาจสู่ชุมชนเพื่อให้เกิดการบริหารที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเวทีที่สำคัญสำหรับการฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมือง การเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช เผชิญกับความท้าทายในการจัดการกับความซับซ้อนของความต้องการและความขัดแย้งทางสังคมที่เกิดขึ้นในระดับชุมชน การสร้างกลไกที่โปร่งใสและชอบธรรมผ่านการบูรณาการแนวคิดจากรัฐศาสตร์และศิลปกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้ประชาชน มีบทบาทในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของผู้นำท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย สามารถนำไปสู่การบริหารที่มีเสถียรภาพและสร้างความยั่งยืนในระยะยาวได้อย่างชัดเจน (สุรชาติ บำรุงสุข, 2563) ยิ่งไปกว่านั้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามแผนการปฏิรูปประเทศยังช่วยให้ท้องถิ่นมีศักยภาพในการรับมือกับปัญหาที่ซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจ (วิษณุ เครืองาม, 2561)

อย่างไรก็ตาม แม้การเมืองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการกระจายอำนาจ แต่ในหลายพื้นที่ยังคงเผชิญกับปัญหาความไม่เสถียรเนื่องจากการขาดกลไกการบริหารที่โปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ปัญหาดังกล่าวมักเกิดจากการที่ผู้นำท้องถิ่นไม่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและขาด การบริหารที่ตั้งอยู่บนหลักจริยธรรม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจในทางที่ไม่เหมาะสม (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2561) นอกจากนี้ การขาดความโปร่งใสในการบริหารยังทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการเมือง การไม่เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะทำให้เกิดการขาดความเชื่อมั่นและความไม่พอใจต่อผู้นำ การบูรณาการแนวคิดจากรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น จึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการเพิ่มความโปร่งใสและเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้นำกับประชาชน แนวคิดพุทธปรัชญา เช่น หลักความสุจริตและความยุติธรรม สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารที่เน้นความชอบธรรมและการปกครองที่มีศีลธรรม (โกวิทย์ พวงงาม, 2562) การบูรณาการแนวคิดเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดปัญหาคอร์รัปชัน แต่ยังสามารถสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนท้องถิ่น เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหาร และส่งผลให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองในระยะยาว (อานันท์ ปันยารชุน, 2563)

การนำพุทธปรัชญามาใช้ในการบริหารการเมืองท้องถิ่นยังส่งผลดีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมการเมืองที่เน้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและประชาชน หลักธรรมที่สำคัญเช่น ความโปร่งใส ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วม เป็นหัวใจของประชาธิปไตยและสอดคล้องกับหลักการที่ผู้นำท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความไว้วางใจจากประชาชน พุทธปรัชญามีบทบาทในการสร้างกรอบการบริหารที่เน้นความเป็นธรรมและการใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเสถียรภาพให้กับการเมืองท้องถิ่น (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2564) นอกจากนี้ การบูรณาการแนวคิดจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่นยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้นำท้องถิ่น จริยธรรมที่เข้มแข็งในหมู่ผู้นำไม่เพียงแต่ลดปัญหาคอร์รัปชัน แต่ยังช่วยสร้างกลไกการบริหารที่เน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน การที่ประชาชน

มีความไว้วางใจในผู้นำจะส่งผลให้กระบวนการตัดสินใจทางการเมือง มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงช่วยลดความขัดแย้งในชุมชนท้องถิ่น การใช้จริยธรรมในการบริหารท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างความยั่งยืนของระบบการเมืองท้องถิ่น (พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง, 2552)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาบทบาทของการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่นในกรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชจะช่วยให้เห็นถึงแนวทางที่สามารถนำไป ปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการแนวคิดเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้การบริหารสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น แต่ยังเป็นแนวทางที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและตรวจติดตามการทำงานของผู้นำท้องถิ่น ส่งผลให้การบริหารท้องถิ่นมีความโปร่งใสมากขึ้นและสามารถรับมือกับความท้าทายในระยะยาว (สมบุญ ชูชาติ, 2564) การศึกษาเชิงคุณภาพนี้จะวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสำรวจประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับขอบข่ายการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 เพื่อทบทวนจุดยืนทางญาณวิทยาเกี่ยวกับแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น เพื่อสร้างความชอบธรรมและเสถียรภาพทางการเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 เพื่อสังเคราะห์แนวทางการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผลิต้องคความรู้ใหม่ทางวิชาการเกี่ยวกับการเมืองการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัยพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งนับเป็นทิศทางสนับสนุนข้อเสนอเชิงนวัตกรรมการจัดการความรู้ด้วยการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ในอนาคต ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ด้านจุดยืนทางญาณวิทยารวมทั้งด้านวิธีวิทยาการศึกษา เป็นต้น

3.2 สามารถถ่ายทอดแนวทางการจัดการศึกษาการเมืองการปกครองท้องถิ่นที่สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ภาคใต้สู่การบูรณาการความร่วมมือในลักษณะของภาคีเครือข่ายทางวิชาการ พร้อมหนุนเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาหลักสูตรด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นในอนาคต

3.3 ได้ฐานข้อมูลสำคัญที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถเผยแพร่สู่วารสาร สิ่งพิมพ์ และหรือนำเสนอผ่าน การประชุมทางวิชาการ รวมทั้งประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่สังกัดหลักสูตรรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ตลอดจนสังคมศาสตร์ ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับ

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ รวมทั้งสถาบันการศึกษาอื่นที่สนใจในด้านการพัฒนาการเมือง การปกครองท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้วิธีการสังเคราะห์ห่อหุ้มเชิงคุณภาพ (qualitative meta-synthesis) เพื่ออธิบายประเด็นสำคัญทางการเมืองท้องถิ่นและสร้างมุมมองใหม่ในระดับฐานราก โดยดำเนินการตาม แนวทางการจัดการระบบและการสังเคราะห์ข้อมูลพร้อมกัน (Leske, 2011) ซึ่งช่วยให้ข้อสรุปที่ได้มีความน่าเชื่อถือและลดค่าความลำเอียง (bias) ผ่านการจำกัดขอบเขต แหล่งข้อมูลและกำหนดจำนวนผลงานวิจัยที่ใช้ในการสังเคราะห์ (Jain & Sing, 2012) ผลการวิจัย มุ่งหวังที่จะสรุปและนำเสนอชุดความรู้ใหม่ที่แม่นยำและมีคุณภาพเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่น

4.1 การกำหนดหน่วยวิเคราะห์

การวิจัยนี้ใช้หน่วยระดับองค์กร (unit of organization) ซึ่งสะท้อนมิติทัศน์การจัดการ การศึกษา ด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น ผ่านบริบทการดำเนินงานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ทางรัฐศาสตร์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วย หลักศาสนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 กลุ่มประชากรประกอบด้วยวิทยานิพนธ์และการศึกษาอิสระของนักศึกษาสังกัด สถาบันอุดมศึกษากลุ่มการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักทางศาสนา (กลุ่ม 4) ตามกฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564” จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสะท้อนกลุ่มพัฒนาปัญญาและ คุณธรรม ด้วยหลักศาสนา ระหว่างปี 2561 - 2565 ที่เผยแพร่ผ่านฐานข้อมูลออนไลน์ การคัดเลือก เอกสาร ใช้เกณฑ์ตาม Scott, J. (1990) โดยพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง และการบริหารท้องถิ่น รวมถึงแนววิเคราะห์การเมืองท้องถิ่นในยุคต่าง ๆ และความยินยอมของผู้ นิพนธ์ในการเผยแพร่ข้อมูล

4.2.2 กลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interviews) ได้มาจากการคัดเลือก แบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) รวม 5 คน ประกอบด้วย 1) คณาจารย์ 3 คน โดย คัดเลือกจากตำแหน่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2) ตัวแทนนักศึกษาจาก “สถาบันอุดมศึกษาสังกัด กลุ่ม การพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักทางศาสนา (กลุ่ม 4) ตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564” จำนวน 1 คน และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1 คน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาช่วงปีการศึกษา 2561 - 2565 โดยคัดเลือกเฉพาะผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านการเมืองท้องถิ่นจากหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต รวมทั้งหมด 23 ผลงาน ซึ่งใช้การสังเคราะห์รูปแบบห่อหุ้ม (meta-synthesis) เพื่อประมวลชุดข้อมูลที่แสดงประเด็นสำคัญและแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นในจังหวัด นครศรีธรรมราช หลังจากนั้นได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อยืนยันและตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลตามหลักญาณวิทยา (epistemology) เพื่อประมวลแนวคิดในสาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ที่สามารถใช้เป็นกรอบการพัฒนาการวิจัยในพื้นที่

4.4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้เน้นการเชื่อมโยงองค์ความรู้พื้นฐานแนวคิดและทฤษฎี กรอบแนวทางการศึกษาการเมืองท้องถิ่นต่อการบวมนองค์ความรู้เชิงศาสตร์ในบริบทร่วมสมัย โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลเพื่อสร้างข้อสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยอยู่บนฐานของการสำรวจเอกสารภูมิวิเคราะห์ด้วยการนับความถี่และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามแนวทางการศึกษาการเมืองท้องถิ่น และสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อสรุปชุดความรู้สำคัญเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.5 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดำเนินงานภายใต้แนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยตามมาตรฐานสากล ซึ่งได้รับการรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยทักษิณ (รหัส COA No.TSU 2023_173)

5. ผลการวิจัย

5.1 ขอบข่ายการบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

งานวิจัยนี้นำเสนอกรอบความคิดเรื่องศีลธรรมและความชอบธรรมทางการเมือง โดยทบทวนและสังเคราะห์แนวทางการศึกษาการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านแนวคิดพุทธศาสนา พร้อมสรุปผลการวิจัยจากสถาบันการศึกษากลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ (topic) ด้านการเมืองท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสถาบันการศึกษากลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

ที่	ประเด็นการศึกษา (Topic)	จำนวน	ร้อยละ
1	การศึกษาเชิงบูรณาการ	15	65.22
2	ด้านการบริหารท้องถิ่น	4	17.39
3	ด้านการเมืองท้องถิ่น	4	17.39
4	ด้านการปกครองท้องถิ่น	0	0.00
รวมผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ (topic) ด้านการเมืองท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช		23	100

จากตารางที่ 1 จากผลการสำรวจประเด็นสำคัญผ่านผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อฉายภูมิทัศน์องค์ความรู้การเมืองท้องถิ่น (topic) จังหวัดนครศรีธรรมราช ถูกนำไปกำหนดเป็นประเด็นสำคัญ เชื่อมร้อยขอบข่ายการศึกษาครอบคลุมด้านการเมืองท้องถิ่น (local politic) ด้านการบริหารท้องถิ่น (local administrative) รวมทั้งด้าน การปกครองท้องถิ่น (local government) ครั้งนี้ถูกกำหนดภายใต้นิยามขอบข่ายการศึกษาเชิงบูรณาการ (integrate) รวมจำนวน 15 ผลงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.22 ด้านการบริหารท้องถิ่น จากผลการสำรวจประเด็นสำคัญผ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน

4 ผลงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.39 ด้านการเมืองท้องถิ่นจากผลการสำรวจประเด็นสำคัญผ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 4 ผลงาน หรือ คิดเป็นร้อยละ 17.39 ด้านการปกครองท้องถิ่นจากผลการสำรวจประเด็นสำคัญผ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อฉายภูมิทัศน์องค์ความรู้ประเด็นการเมืองท้องถิ่น (topic) พบว่าไม่ปรากฏขอบข่ายการศึกษาด้านการปกครองท้องถิ่น (local government) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นมิติของการศึกษาด้านการปกครองท้องถิ่นในบริบทเชิงพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงสร้างอำนาจการปกครอง ความเป็นอิสระในการดำเนินการปกครองตนเอง รวมถึงกฎ ระเบียบ กรอบของกฎหมายรองรับการใช้อำนาจดำเนินการปกครองแต่อย่างใด เนื่องด้วยปัจจัยด้านสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงหน่วย วิเคราะห์โครงสร้างองค์กรปกครองในระดับท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษายังไม่เกิดผลกระทบต่องานวิจัย หรืออาจเกิดขึ้นแต่หากมีผลกระทบต่องานวิจัย ซึ่งอาจส่งผลต่อของว่างความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและปัญหา การนิยามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต สะท้อนให้ความสนใจต่อการวิจัยขอบข่ายด้านการปกครองท้องถิ่น จากข้อมูลผลงานการศึกษาวิจัยด้านการเมืองท้องถิ่น สังกัดสถาบันการศึกษากลุ่มพัฒนา ปัญญาและคุณธรรม ด้วยหลักศาสนา ที่ไม่ปรากฏพบแต่อย่างใด

จากการสังเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการเมืองท้องถิ่นที่สังกัดสถาบันการศึกษากลุ่มพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ระหว่างปีการศึกษา 2561–2565 จำนวน 49 ผลงาน พบว่า เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่น และการบริหารท้องถิ่นมี 23 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 46.94 โดยผลงานเหล่านี้สะท้อนบริบทเชิงพื้นที่และผลงานองค์ความรู้ทางศาสนาที่ใช้ในการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุมประเด็นสำคัญหลายด้าน ด้านแรกคือ "การปกครองท้องถิ่น" ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการศึกษามิติของโครงสร้างอำนาจและกรอบกฎหมายที่มีผลต่อการปกครองตนเอง ทำให้เกิดช่องว่างความรู้ในด้านแนวโน้มและปัญหาในอนาคต ด้านที่สองคือ "การบริหารท้องถิ่น" ซึ่งพบว่าการวิจัยส่วนใหญ่เน้นการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการใช้อำนาจบริหารเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ การประเมินผลการดำเนินงาน และการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การบริหารจัดการบริการสาธารณะได้รับการเน้นย้ำว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ส่วนด้านที่สาม "การเมืองท้องถิ่น" เน้นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนและกลไกในการแสดงความคิดเห็นการเลือกตั้ง และการเสนอกฎหมาย กลไกเหล่านี้สะท้อนถึงสิทธิทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมประชาธิปไตย นอกจากนี้ วิฤตเศษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ยังส่งผลให้เกิดการปฏิรูปประเทศผ่านหลักธรรมาภิบาล การปรับโครงสร้างอำนาจรัฐ และการสร้างธรรมรัฐที่มุ่งเน้นความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการบริหารงานสาธารณะ อีกด้านหนึ่งที่สำคัญคือ "การศึกษาเชิงบูรณาการ" ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการเมืองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่น และการบริหารท้องถิ่น โดยพบว่าการศึกษาเชิงบูรณาการในด้านนี้มีจำนวนมากที่สุด และมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการใช้อำนาจของรัฐ และการปฏิบัติการทางการเมืองของประชาชน รวมถึงการจัดบริการสาธารณะที่คำนึงถึงความต้องการของ กลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุและผู้พิการ การศึกษาเชิงบูรณาการนี้ช่วยให้เห็นภาพรวมการเมืองท้องถิ่น ที่ซับซ้อนและหลากหลายในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งในด้านการบริหาร การปกครอง และการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.2 จุดยืนทางญาณวิทยาเกี่ยวกับแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น เพื่อสร้างความชอบธรรมและเสถียรภาพทางการเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาจุดยืนทางญาณวิทยาเกี่ยวกับการศึกษาการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชสะท้อนข้อถกเถียงทางญาณวิทยาผ่านการผสมผสานระหว่างรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีการนำพุทธปรัชญาและหลักศีลธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองในท้องถิ่น การศึกษาครอบคลุม 4 ประเด็นสำคัญ ประการแรก การสร้างชุดความรู้ตามหลักพุทธรัฐศาสตร์ ที่เน้นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี ทางโลกและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในการจัดการศึกษาและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ประการที่สอง การประยุกต์หลักศีลธรรมเพื่อสร้างศักยภาพการเมืองท้องถิ่น และเสริมความเข้มแข็งให้แก่สังคม โดยเน้นการพัฒนาปัญญาและคุณธรรม ในสถาบันอุดมศึกษา ประการที่สาม การบูรณาการศาสตร์ระหว่างพุทธศาสนาและสังคมศาสตร์ เป็นการเคลื่อนย้ายจากการวิจัยเชิงวิพากษ์ไปสู่การวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อขยายความรู้และประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติในระดับท้องถิ่น และประการที่สี่ การสร้างความชอบธรรมทางการเมืองโดยใช้มนทัศน์ทางรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ความชอบธรรมทางการเมืองนี้เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจที่ยอมรับได้ และการควบคุมอำนาจอย่างเหมาะสมภายใต้กรอบศีลธรรม ความชอบธรรมจึงเป็นรากฐานสำคัญของเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งในการศึกษานี้มีการประยุกต์หลักธรรมพุทธศาสนาในการสร้างธรรมาธิปไตย และเชื่อมโยงกับการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่น การบูรณาการแนวคิดพุทธศาสนากับศาสตร์สังคมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจในบริบทการเมืองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

5.3 การบูรณาการแนวคิดรัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และจริยธรรมในการบริหารการเมืองท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาแนวการศึกษาเชิงบูรณาการทางการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งออกเป็น 4 แนวทางสำคัญ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวการศึกษา (approach) พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสถาบันการศึกษากลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

ที่	แนวการศึกษา (approach)	จำนวน	ร้อยละ
1	แนวทางการศึกษายุคพุทธศตวรรษที่ 25 ยุคหลังพุทธศตวรรษที่ 25	16	69.57
2	แนวทางการศึกษายุคพุทธศตวรรษที่ 25	4	17.39
3	แนวทางการศึกษาหลังยุคพุทธศตวรรษที่ 25	2	8.70
4	แนวทางการศึกษาผสานระหว่างยุคพุทธศตวรรษที่ 25 และการศึกษาเชิงวิพากษ์	1	4.34
รวมผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวการศึกษา (approach) พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช		23	100

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวทางการศึกษายุคพฤติกรรมนิยมผสมผสานยุคหลังพฤติกรรมนิยม ซึ่งมุ่งเน้นการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองควบคู่กับจริยธรรม โดยใช้การบูรณาการระหว่าง รัฐศาสตร์และพุทธศาสนา ในการสร้างกลไกการปกครองที่ดี มีจำนวน 16 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 69.57 แนวทางการศึกษายุคพฤติกรรมนิยม ซึ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ภารกิจการบริหารจัดการ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 4 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 17.39 แนวทางการศึกษาหลังยุคพฤติกรรมนิยม ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์คุณค่า และจริยธรรมในการพัฒนาบุคลากรและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่การเมืองท้องถิ่น โดยมี จำนวน 2 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และแนวทางการศึกษาผสมผสานระหว่างยุคพฤติกรรมนิยม และการศึกษาเชิงวิพากษ์ ซึ่งเน้นการตรวจสอบพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น มีจำนวน 1 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 4.34 ผลงานเหล่านี้ไม่เพียงแต่สะท้อน การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในท้องถิ่น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่นผ่านการบูรณาการหลักศีลธรรมและธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างความ ขอบธรรมในการปกครองและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบนักการเมือง โดยเน้นการพัฒนาระบบคุณธรรม (merit system) ในการบริหารท้องถิ่น การศึกษานี้ยังแสดงให้เห็น ว่าแนวทางธรรมาธิปไตยตามพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความชอบธรรม และยกระดับคุณธรรมทางการเมือง โดยเฉพาะในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประชาชนมีบทบาทสำคัญ ในการเลือกนักการเมืองที่มีจริยธรรมส่งผลต่อคุณภาพการเมืองในระยะยาว

6. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการสังเคราะห์แนวทางการศึกษาเชิงบูรณาการการเมืองท้องถิ่นร่วมสมัยในบริบทเชิง พื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

6.1 ด้านขอบข่ายการศึกษา (topic) การศึกษาเพื่อฉายภูมิทัศน์การเมืองท้องถิ่นร่วมสมัย ในจังหวัดนครศรีธรรมราชครอบคลุม 4 ประเด็นสำคัญ โดยการศึกษาด้านบูรณาการท้องถิ่นมีจำนวน มากที่สุด ส่วนการบริหารท้องถิ่นและการเมืองท้องถิ่นมีจำนวนเท่ากัน แต่ไม่ปรากฏการศึกษาด้าน การปกครองท้องถิ่น ข้อมูลเหล่านี้เป็นผลผลิตทางวิชาการที่สะท้อนมโนทัศน์การเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีการผสมผสานหลักพุทธศาสนาและกรอบจริยธรรมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ กับการเมืองร่วมสมัย โดยผสมผสานความรู้ทางโลกและศาสนาเพื่อบรรลุความชอบธรรมทางการเมือง

6.2 ด้านจุดยืนทางญาณวิทยา (epistemology) แนวทางการศึกษาการเมืองท้องถิ่นร่วม สมัยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีการใช้มโนทัศน์ที่ครอบคลุมมิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ และรัฐศาสตร์ (ร้อยละ 65.07) สะท้อนถึงการสร้างความเชี่ยวชาญในด้านการเมืองท้องถิ่น โดยการนำ หลักพุทธรัฐศาสตร์ผสมกับรัฐศาสตร์สากลเพื่อสร้างความชอบธรรม การเชื่อมโยงทฤษฎีทางโลก กับหลักธรรมทางพุทธศาสนาแสดงถึงความมุ่งหวังในการสร้างภาพลักษณ์เมืองนครแห่งธรรมะ ซึ่งนำมาซึ่งความชอบธรรมในทุกมิติของการเมืองท้องถิ่น

6.3 ด้านแนวทางศึกษาเชิงบูรณาการการเมืองท้องถิ่น แนวทางการศึกษาส่วนใหญ่กำหนด ตามแนวทางยุคพฤติกรรมนิยมผสมผสานยุคหลังพฤติกรรมนิยม (behavioralism and post-behavioralism approach) จากผลงานวิจัยจำนวน 16 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 69.57 การประยุกต์

หลักศีลธรรมในการสร้างศักยภาพการเมืองท้องถิ่นและเสริมความเข้มแข็งแก่สังคมท้องถิ่นฐานราก รวมถึงการเคลื่อนผ่านขอบเขตการศึกษาวิจัยไปสู่การบูรณาการระหว่างพุทธศาสนากับศาสตร์สังคม ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ร่วมสมัยในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเชื่อมโยงกับสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการพัฒนาปัญญา และคุณธรรมผ่านหลักทางศาสนา

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากการวิจัยที่ศึกษาการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างปี 2561-2565 พบว่า การวิจัยครอบคลุมทั้งด้านการปกครอง การบริหาร และการเมืองท้องถิ่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการองค์ความรู้จากหลายศาสตร์ อาทิ รัฐศาสตร์ พุทธปรัชญา และศีลธรรม เข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างความชอบธรรมและคุณภาพในการบริหารจัดการองค์กรท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยได้สะท้อนช่องว่างสำคัญในด้านโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นและการบริหารจัดการด้านอำนาจ แม้ว่าโครงสร้างองค์กรในระดับท้องถิ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสการปฏิรูป แต่ขอบเขตของการศึกษาในประเด็นนี้ยังคงจำกัดอยู่ที่การวิเคราะห์ในระดับองค์กร ทำให้ยังขาดการสำรวจผลกระทบเชิงลึกที่ส่งต่อสังคมและประชาชน ในวงกว้างการวิจัยที่นำแนวคิดด้านรัฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่นยังขาดการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นกับการเปลี่ยนแปลงเชิงสังคม นอกจากนี้การบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เน้นการใช้อำนาจอาจสร้างข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวคิดที่จำเป็นต้องได้รับการขยายผลและพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

ส่วนในด้านของการสร้างความชอบธรรมในการเมืองท้องถิ่น งานวิจัยได้นำเสนอการบูรณาการศีลธรรมและจริยธรรมเข้ากับหลักการบริหารและรัฐศาสตร์ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งที่สามารถสร้างเสถียรภาพให้แก่การเมืองท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่การเมืองท้องถิ่นต้องอาศัยความไว้วางใจและการยอมรับจากประชาชน การนำแนวคิดพุทธปรัชญาและหลักธรรมมาใช้ในการกำหนดนโยบาย การบริหารงานท้องถิ่น ไม่เพียงช่วยส่งเสริมให้ผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม แต่ยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับประชาชน (Schroeder & Schneider, 2020) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น งานวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องขยายการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจและการบริหารจัดการท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับองค์กรการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอำนาจและประชาชนจะช่วยให้สามารถกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และความโปร่งใสมากขึ้น

7.2 การทบทวนจุดยืนทางญาณวิทยาเกี่ยวกับการศึกษาการเมืองท้องถิ่นร่วมสมัยในจังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานอย่างลึกซึ้งระหว่างพุทธปรัชญาและรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมในการบริหารจัดการท้องถิ่น การนำแนวคิดเชิงจริยธรรมและหลักการจากพุทธธรรมมาใช้ในการบริหาร ช่วยสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและประชาชน โดยเฉพาะในบริบทของการเมืองท้องถิ่นที่ต้องเผชิญกับความท้าทายในการเสริมสร้าง

เสถียรภาพและธรรมาภิบาล (Good Governance) แนวคิดของ (Easton, 1975) ว่าด้วย "การสนับสนุนทางการเมือง" (Political Support) ได้รับการสะท้อนผ่านการสร้างการยอมรับและความชอบธรรม ที่มั่นคงจากประชาชนในกระบวนการบริหารท้องถิ่น

นอกจากนี้ การวิจัยยังได้สำรวจแนวทางการใช้แนวคิดเกี่ยวกับความไว้วางใจทางการเมือง (Political Trust) ซึ่ง Rothstein (2011) ได้กล่าวถึงว่า ความไว้วางใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สร้างเสถียรภาพทางการเมือง และช่วยให้ระบบการปกครองมีความมั่นคงมากขึ้น การนำพุทธศาสนามาผสมผสานในการบริหารท้องถิ่น ไม่เพียงช่วยสร้างเสถียรภาพในระดับนโยบาย แต่ยังช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในระดับบุคคลการสร้างจริยธรรมในองค์กรนี้ถือเป็นแนวทางที่ช่วยให้เกิดการปกครองที่มีคุณภาพและมีเสถียรภาพ (Ciulla, 2004) การบูรณาการความรู้ทางญาณวิทยาระหว่างรัฐศาสตร์และศีลธรรมนี้ ไม่เพียงช่วยในการพัฒนาระบบการเมืองท้องถิ่น แต่ยังทำให้การบริหารท้องถิ่นมีความโปร่งใสและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นฐานของการพัฒนา

7.3 การสังเคราะห์แนวทางการศึกษาเชิงบูรณาการการเมืองท้องถิ่นร่วมสมัย แสดงให้เห็นถึงการใช้นวัตกรรมจากรัฐศาสตร์ยุคพฤติกรรมนิยมและหลังพฤติกรรมนิยม (Behavioralism and Post-behavioralism) มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์พฤติกรรมการเมืองของบุคคลและกลุ่มประชาชนในระดับท้องถิ่น แนวทางนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการศึกษาและทำความเข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ แนวคิดของ Verba & Nie (1972) ได้กล่าวถึงว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญที่ชี้วัดการพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่น เพราะการที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการแสดงความคิดเห็นและการลงคะแนนเสียงช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการปกครองและเสถียรภาพทางการเมือง อย่างไรก็ตาม การบูรณาการยังได้เน้นการศึกษาในเชิงคุณค่าและจริยธรรม โดยการนำหลักพุทธธรรม เช่น สังคหวัตถุ 4 และสาราณียธรรม ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารท้องถิ่น การใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือในการสร้างธรรมาภิบาลนั้น ช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถสร้างสมดุลระหว่าง การใช้อำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Ciulla, 2004) การสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและการบริหารที่มีคุณภาพสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อมีการนำหลักศีลธรรมและจริยธรรมมาประยุกต์ใช้ในทุกกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธรรมาภิบาลที่เน้น การมีส่วนร่วม ความโปร่งใสและความยุติธรรม (Rothstein, 2011) การศึกษาเชิงบูรณาการได้ช่วยขยายขอบเขตการศึกษาไปสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพในระดับท้องถิ่น โดยเน้นการใช้ความรู้จากหลายศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นในด้านของการสร้างความชอบธรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างธรรมาภิบาลได้อย่างมีคุณภาพ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรพัฒนาระบบการบริหารท้องถิ่นที่เน้นความชอบธรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการนำหลักพุทธธรรม เช่น สังคหวัตถุ 4 และหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหาร เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจและความโปร่งใส ซึ่งจะช่วยให้เสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารท้องถิ่นให้เป็นธรรมมากขึ้น

8.1.2 ควรพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้นำท้องถิ่นที่เน้นความสำคัญของจริยธรรมในการบริหาร เพื่อสร้างผู้นำที่มีจิตสาธารณะและคุณธรรม โดยเน้นการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นให้มีความรับผิดชอบและมีจริยธรรมเป็นพื้นฐาน จะช่วยเพิ่มคุณภาพของการบริหารจัดการท้องถิ่นและลดปัญหาการทุจริต

8.1.3 ควรสร้างกลไกการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารมีความโปร่งใสและยั่งยืน การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบการใช้อำนาจจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นในระบบการเมืองท้องถิ่น และเป็นการส่งเสริมธรรมาภิบาลในระดับพื้นที่

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้วิจัยระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรด้านการเมืองท้องถิ่นและที่เกี่ยวข้อง ควรสำรวจทบทวนสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอยู่เสมอ เพื่อนำไปประกอบกับการพิจารณาในการคัดเลือกประเด็นการวิจัยร่วมสมัย นำไปสู่การดำเนินการผลิตผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ซึ่งสามารถตกผลึกข้อค้นพบสำคัญไปสู่การประยุกต์ใช้ได้ทั้งในทางปฏิบัติและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

8.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ รวมถึงผู้จัดการศึกษาและคณาจารย์สังกัดหลักสูตรด้านการเมืองท้องถิ่นและที่เกี่ยวข้อง ควรประสานความร่วมมือในแวดวงวิชาการทางด้านการเมือง การปกครองทั้งในเชิงบูรณาการระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งในขอบเขตพื้นที่ภูมิรัฐศาสตร์เดียวกัน รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือวิทยาการเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองประสบการณ์และสะท้อนเงื่อนไขเฉพาะที่มีอิทธิพลต่อการก่อรูปทฤษฎีที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพทางวิชาการทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์บนฐานการสร้าง ความแข็งแกร่งของศาสตร์ทางสังคมร่วมสมัย

8.2.3 หน่วยจัดการศึกษาทั้งในบริบทของสถาบันการศึกษา ต้นสังกัดที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรด้านการเมืองท้องถิ่น ควรทบทวนบทบาทและให้ความสำคัญกับการประสานองค์ความรู้ที่เป็นผลผลิตจากกลไกการพัฒนาวิชาการจากฐานรากสู่ระดับประเทศ รวมถึงการกำหนดจุดยืนชัดเจนในการสนับสนุนกลไกการพัฒนาทางวิชาการที่ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล ควบคู่การบริการวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่นด้วยนวัตกรรมการวิจัย

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

8.3.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์โครงสร้างอำนาจในระดับท้องถิ่นและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประชาชนและสังคม โดยเฉพาะในประเด็นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น การขยาย

ขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างจะช่วยให้การวิจัยมีความลึกซึ้งและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบัน

8.3.2 เพื่อให้การวิจัยมีความครอบคลุมและน่าเชื่อถือ ควรใช้วิธีวิทยาที่หลากหลาย ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์จะช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่ทันสมัยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง นอกจากนี้ การวิจัยที่ใช้กรณีศึกษาในพื้นที่ ที่แตกต่างกันจะช่วยเพิ่มความเข้าใจในระดับท้องถิ่นและสามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดมากขึ้น

8.3.3 การวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าทางจริยธรรมในการเมืองท้องถิ่นโดยการนำแนวคิดพุทธปรัชญาและหลักจริยธรรมมาสานกับการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ การสร้างแนวทางในการบริหารจัดการที่โปร่งใสและยุติธรรม โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จะช่วยให้การเมืองท้องถิ่นมีเสถียรภาพและมีความยั่งยืนมากขึ้น

9. บรรณานุกรม

- โกวิท พวงงาม. (2562). *มองมุมใหม่การกระจายอำนาจ สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิคอนราตอาเดนาัวร์.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และจิตรา สมบัติรัตนานันท์. (2564). การสำรวจเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 51(1), 51-72.
- ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ. (2561). *การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย: มุมมองทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง. (2552). แนวโน้มของการปกครองท้องถิ่นในกระบวนทัศน์ใหม่. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*, 6(1), 93-117.
- วิชญ์ เครื่องาม. (2561). *การบริหารราชการในยุคปฏิรูป* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- สมบูรณ์ ชูชาติ. (2564). *แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้วยหลักธรรมาธิปไตยและศิลปกรรมในสถาบันอุดมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2563). *การเมืองในวิกฤติ: วิกฤตทางการเมืองและการปฏิรูปประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2563). *การปกครองที่ยั่งยืน: แนวคิดและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- Ciulla, J. B. (2004). *Ethics, the heart of leadership*. Westport, CT: Praeger Publishers.
- Easton, D. (1975). A re-assessment of the concept of political support. *British Journal of Political Science*, 4(4), 435-457.
- Jain. V., R. Sharma. and S. Sing. (2012). Doing Meta-Analysis in Research: A Systematic Approach. *Indian Journal of Dermatology, Venereology, and Leprology*. 78(3), 242-250.

- Leske. S. (2011). CREATE 2011: Systematic Review, Metaanalysis and Qualitative Meta-Synthesis. *The European Health Psychologist*. 13(4), 83-85.
- Rothstein, B. (2011). *The quality of government: Corruption, social trust, and inequality in international perspective*. Chicago: University of Chicago Press.
- Schroeder, R. & Schneider, J. (2020). Ethical governance in local administration. *Local Government Studies*, 46(3), 405-420.
- Scott, J. (1990). *A Matter of Record, Documentary Sources in Social Research*. Cambridge: Polity Press.
- Verba, S., & Nie, N. H. (1972). *Participation in America: Political democracy and social equality*. Chicago: University of Chicago Press.

10. คำขอบคุณ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ได้สนับสนุนทุนโครงการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จากทุนวิจัยและนวัตกรรมประเภททุนวิจัยพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตผลงานวิชาการภายใต้นโยบายส่งเสริมบุคลากรให้สร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในเชิงวิชาการเชิงสาธารณะ เชิงนโยบาย หรือเชิงพาณิชย์ และมุ่งใช้การวิจัยและนวัตกรรมเป็นกลไกในการพัฒนาองค์กรต่อไป

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากเครือข่ายในแวดวงการศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจนนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สังกัดสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช รวมทั้งมหาวิทยาลัยอื่นครอบคลุมพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ที่ได้ให้คำปรึกษาและการดำเนินงานวิจัย ตลอดจนได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติการในแวดวงการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่ได้เสียสละเวลาในการอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อคณะผู้วิจัยจึงขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ในท้ายที่สุด คณะผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลผลิตของการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ทั้งในทางวิชาการและทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ของการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นไปสู่การพัฒนาความหลากหลายของมโนทัศน์การจัดการเรียนการสอนทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ในพื้นที่ภาคใต้ รวมทั้งขยายมุมมองจากข้อค้นพบเชิงความคิดที่คาดว่าจะนำไปสู่การปรับใช้ให้สอดคล้องกับการออกแบบปฏิบัติการทางการเมืองท้องถิ่นที่คาดหวังในอนาคตแก่ผู้สนใจต่อไป